უხეშობა ვნებს ფეხბურთს

თბილისი. ვ. ი. ლენინის სახელობის "დინამოს" სტადიონი. 23 ოქტომბერი.

"დინამო" (თბილისი) – "მეტალისტი" (ხარკოვი) 0:0.

"დინამო": აბუსერიძე, კერესელიძე, ჩივაძე, უკლება, ჩიქოვანი, კაკილაშვილი, სვანაძე, გურული (ბარათაშვილი), გუცაევი, ცაავა, ჟვანია.

"მეტალისტი": სივუხა, კაპლუნი, პოტოჩნიაკი, სუსლო, კამარზაევი, მოტუზი, ტკაჩენკო, სააკოვი (ბერნიკოვი), ლინკე, ტარასოვი (სვისტუნი), კრამარენკო.

მსაჯი: ვ. ბუტენკო (მოსკოვი).

გააფრთხილეს სააკოვი.

ჰქონდა თუ არა საკავშირო ჩემპიონატის ამ მატჩს რაიმე პრაქტიკული მნიშვნელობა ხარკოვისა და თბილისის ფეხბურთელთათვის? რა თქმა უნდა ჰქონდა! ორივე გუნდს, განსაკუთრებით თბილისელებს, ჩემპიონატის დამთავრებამდე საკმარისად აქვს ჩასატარებელი მატჩები, წარმატების შემთხვევაში როგორც ერთ, ისე მეორე მხარეს შეუძლია მნიშვნელოვნად გაიუმჯობესოს სატურნირო მდგომარეობა, საამისოდ კი, უპირველეს ყოვლისა, საჭირო იყო კონკრეტულად ამ თამაშის მოგება. ამიტომ როგორც მასპინძლები, ისე სტუმრები თავიდანვე შეუდგნენ თავგამოდებულ ბრძოლას.

დინამოელთა შესახებ ქვემოთ ვიტყვით, მაგრამ "მეტალისტის" ფეხბურთელებმა ეს ბრძოლა იმით დაიწყეს, რომ უპირველეს ყოვლისა ხელი მიჰყვეს აშკარა, დაურიდებელ უხეშობას. ჯერ კიდევ მატჩის პირველ წუთებზე, გამოჩნდებოდნენ თუ არა დინამოელები ხარკოველთა საჯარიმო მოედნის სიახლოვეს, უმალ ექცეოდნენ უმკაცრესი, ულმობელი "მეურვეობის" ქვეშ. "მეტალისტის" ფეხბურთელები უხეშობდნენ არა საერთოდ, უმიზნოდ, მთელ მოედანზე, არამედ კონკრეტულად მათს წინააღმდეგ, ვინც სახიფათო ვითარებაში იმყოფებოდა მათი კარის სიახლოვეს. ეს იმაზე მეტყველებს, რომ სტუმრებს თბილისში თუნდაც ქულის აღება ეწადათ და საამისოდ თავიდანვე მიმართეს "ტაქტიკური ჯარიმის" ცნობილ მეთოდს. მათი უხეშობის უპირველესი ობიექტი იყო გუცაევი, რომელიც თავის ფლანგზე აშკარად სჯობდა ხარკოველთა მცველებს და სისტემატურად იმარჯვებდა ბრძოლაში. სტუმრებმა გუცაევის მიმართ აკრძალული ილეთი გამოიყენეს ერთხელ, ორჯერ, სამჯერ... მერე, როცა წინა პოზიციაზე გადაინაცვლა ცაავამ, ახლა მასზე მიიტანეს ასეთივე აკრძალული იერიში.

ასეთ პირობებში თამაში ძალიან გაჭირდა. დინამოელები კომბინაციების წამოწყების ფაზაშივე მკაცრი მარწუხებით იყვნენ შებორკილი, ამიტომ მათი ტაქტიკური მონახაზის მთლიანობა ხშირად ირღვეოდა, ერთიანი შეტევების ნაცვლად იერიშები მიმდინარეობდა წყვეტილად, ხშირად შეფერხებით, დაყოვნებებით. ხარკოველთაგან უცერემონიოდ უხეშობდნენ კაპლუნი, სუსლო, კამარზაევი, ტკაჩენკო, სააკოვი და სხვები.

რაღა თქმა უნდა, სრულიადაც არ დაგვაკმაყოფილა ხარკოვის "მეტალისტის" უფროსი მწვრთნელის ე. ლემეშკოს მიერ მატჩის შემდეგ ინტერვიუში ნათქვამმა, რომ მისი ფეხბურთელები განზრახ კი არ უხეშობდნენ, არამედ ცუდად, შეცდომით ასრულებდნენ ბურთის წართმევის ილეთებს. ჩვენ სულ სხვაგვარად ვფიქრობთ: ისინი ამ ილეთებსაც ძალზე უხეიროდ ასრულებდნენ და ამავე დროს დაუფარავად, განზრახ უხეშობდნენ.

ვის ეკუთვნის პირველ სიტყვა მინდორზე მაშინ, როცა ასეთი, აშკარად არანორმალური პირობები იქმნება? რასაკვირველია - მსაჯს. გუშინწინდელი მატჩის არბიტრი საკმაოდ ცნობილი პიროვნებაა ჩვენს ფეხბურთში, გამოცდილება და ცოდნა მას არ აკლია, მაგრამ ამ დღეს ვ. ბუტენკომ რატომღაც დაივიწყა, რომ მსაჯს იმაზე გაცილებით მეტი უფლებები აქვს უხეშობასთან საბრძოლველად, ვიდრე მან ამ დღეს გამოიყენა. იგი უშუალოდ თამაშში შექმნილ რთულ სიტუაციებში საკმაოდ ზუსტად და კვალიფიციურად აღნიშნავდა ყველა სხვა მომენტს, მაგრამ ხარკოველთა წინასწარ განზრახული უხეშობის წინააღმდეგ თითქმის არაფერი მოიმოქმედა. უკვე პირველ თუ მეორე წუთზე დემონსტრაციულად დაარღვია წესი კაპლუნმა, რამდენიმე წუთის შემდეგ - სუსლომ, მერე - კამარზაევმა, ტკაჩენკომ, ვ. ბუტენკო კი პედანტურად აღნიშნავდა ამ დარღვევებს, საჩქაროდ მიირბენდა დარღვევის ადგილას და უშფოთველად ნიშნავდა საჯარიმოებს. მხოლოდ ერთხელ მოიძია მან ჯიბეში ყვითელი ბარათი სააკოვის დასასჯელად. ეს იყო და ეს. სხვა მკაცრი სანქციისთვის მას არ მიუმართავს.

არა და, დასანანია, საქმე მარტო ის კი არაა, რომ უხეშ მოწინააღმდეგესთან თბილისელებმა რიგიანად ვერ გამართეს თამაში და ქულა დაკარგეს შინ, უხეშობა, და ისიც ასეთი დაურიდებელი, აშკარად ვნებს ფეხბურთს, წონასწორობიდან გამოჰყავს მეტოქე, ანერვიულებს ფეხბურთელებს, აღიზიანებს მაყურებლებს და ქმნის ე.წ. ანტიფეხბურთის ვითარებას. სულ ახლახან ტელევიზიით

ვნახეთ ევროპის საკლუბო ტურნირების მატჩები და ცხადად დავრწმუნდით თუ როგორ აქტიურად, პრინციპულად ებრძვიან უხეშობას უცხოელი მსაჯები. ჩვენ კი, როგორც ჩანს, ამაშიც ჩამოვრჩებით... ყოველ შემთხვევაში, ისეთი მაღალი კვალიფიკაციის არბიტრს, როგორიცაა ვ. ბუტენკო, გაცილებით მეტი მოეთხოვება.

არც ის გვინდა თბილისის დინამოელები უცოდველ კრავებად წარმოვუდგინოთ მკითხველს "მეტალისტთან" შეხვედრაში. რამდენიმეჯერ მათაც დაურიდებლად დაარღვიეს წესი, მაგრამ უმთავრესად ეს იყო საპასუხო რეაქცია ხარკოველთა ექსცესებზე, როცა სტუმრების უხეშობა უკვე სისტემად გადაიზარდა. მათ რამდენიმეჯერ დაკარგეს წონასწორობა და საქმე თითქმის კონფლიქტამდეც მივიდა, მაინც, ვიმეორებთ, უხეშობის წამომწყებნი "მეტალისტის" ფეხბურთელები იყვნენ და თბილისელებმაც ვეღარ შეძლეს თავიანთი ნერვების მოთოკვა.

თვით თამაშის შესახებ კარგს ვერაფერს ვიტყვით. დინამოელებმა ვერ მოუძებნეს გასაღები მეტოქის დაცვას, მათი თავდამსხმელები და ნახევარმცველები უმეტესად ინდივიდუალური თამაშით იყვნენ გართული და მაშინაც კი, როცა ბურთის გაუთავებელ ტარებას შედეგი არ მოჰქონდა, ისინი მაინც ჯიუტად განაგრძობდნენ "პერსონალური" გზების ძიებას მეტოქის კარისკენ. დინამოელ ფეხბურთელთა უმეტესობამ საშუალო დონეზე ძლივს ჩაატარა მატჩი, გამონაკლისს, ჩვენი აზრით, წარმოადგენდნენ მხოლოდ ჩივაძე, გუცაევი და ცაავა. დანარჩენთა შესახებ შეგვიძლია ისა ვთქვათ, რომ კოლექტივიზმის აუცილებელ მოთხოვნებს ისინი ნაკლებად ექვემდებარებიან.

ყველაფერი ამის გამო იყო, რომ მატჩი "დინამო' (თბილისი) – "მეტალისტი" (ხარკოვი) სპორტული თვალსაზრისით უინტერესო და მდარე გამოდგა.

ბ. ქორქია.
"ლელო", 25 ოქტომბერი, 1983 წ.